



Australian Government

COVID-19
VACCINATION

د استرازنکا (AstraZeneca) COVID-19 واکسین په اړه مالومات

وروستي ځل تازه شوي: 30 جولای 2021

د واکسین په هکله

د استرازنکا COVID-19 واکسین کولی شي د خلکو د ناروغ کېدلو مخه ونیسي. دا واکسین هیڅ ژوندي SARS-CoV-2 ویروس نلري او دا تاسو ته COVID-19 نه شي درکولی. دا د SARS-CoV-2 ویروس یوې مهمې برخې لپاره جینیتیک کود چې د سپیک پروتین په نوم یادېږي لري. دا کود د بی ضرره ریزش په عام ویروس (ادینو ویروس) کې داخلېږي، چې ستاسو حجرو ته یې وړي. بیا ستاسو بدن سپایک پروتین رامینځته کوي او ستاسو د معافیت سیستم زده کوی چې د SARS-CoV-2 ویروس وپېژني او ورسره مبارزه وکړي. د ادینو ویروس اصلاح شوی دی نو دا نشي کولی کله چې یو ځل په حجرو کې د ننه شي تکثیر وکړي. پدې مانا چې دا نشي کولی نورو حجرو ته خپور شي او د انتان لامل شي.

واکسین کول رضاکارانه او وړیا دی. تاسو کولی شئ د هر ډول انډیبنی یا پوښتنې چې تاسو د COVID-19 واکسین په اړه ولرئ د خپل واکسین چمتو کونکي او / یا خپل معالج ډاکټر (GP) سره د واکسین د ترلاسه کولو د مخه خبرې پرې وکړئ.

د استرازنکا COVID-19 واکسین د 18 کالو او پورته عمر لرونکیو خلکو کې کارول کېدی شي، او خوندي او مؤثره دي. د استرازنکا واکسین کولو وروسته د خورا نادر ضمني اغیزې چې د ترمبوسس (د وینې گنډیدل) د ترمبوسایټوپنیا سندروم (د وینې د کرویاتو ټیندل) (TTS) Thrombosis with Thrombocytopenia Syndrome راپور یې ورکړل شوي دي، کوم چې د وینې گنډیدل او د وینې د کرویاتو نېټه کچه پکې شامل دي. د واکسین کولو گټې یې د خطرو په پرتله ډیرې دي. TTS په ځوانو لویانو ډیر عام دي. د خطر د کمولو لپاره د کومیرناتی (فایزر) واکسین د 60 کلونو څخه د کم عمر خلکو لپاره، او هم د هغو خلکو لپاره چې د دماغې وینوس ترمبوسس (cerebral venous sinus thrombosis) (د مغز د وینه گنډیدل) یا هیپیرین هڅول شوي ترومبوسایټوپنیا (heparin induced thrombocytopenia) (د هیپیرین درملنې لپاره نادر عکس العمل)، idiopathic splanchnic د رگ ترمبوسس (د معدي په رگونو کې د وینې گنډیدل) یا د antiphospholipid سندروم د ترومبوسس سره ولري غوره گنل کېږي.

د واکسین گټې

د استرازنکا COVID-19 واکسین کولی شي د خلکو ناروغ کېدلو د COVID-19 څخه مخه ونیسي. په ځانگړي توگه د جدي ناروغۍ، په روغتون کې د بستر کېدلو او د مړینې مخه نیول دي. دغه واکسین په دواړو کلینیکي آزموینو کې (مخکې له دې چې د کارولو لپاره راجسټر شي) په انګلیستان او سکاټلینډ کې په "ریښتیني نړۍ" کې او د واکسین شویو خلکو په تحقیق کې خورا اغیزناک ښودل شوی دي.

COVID-19 یوه ډیره جدي ناروغي ده کوم چې کولی شي د هر عمر خلکو کې جدي ناروغي رامینځته کړي. دا په ټوله نړۍ کې د میلیونونو انسان وژنو او په سلگونو ملیونه انتاناتو لامل شوی. واکسین کول دواړه یو شخص او ټولو خلکو ته گټه رسوي او په ټولنه کې د COVID-19 د خپریدو په کمولو کې مرسته کوي.

څوک کولی شي دا واکسين ترلاسه کړي

د 18 کالو څخه ډیر عمر لرونکي خلک کولی شي د COVID-19 واکسين استراژنکا ترلاسه کړي. کوميرناتي (فايزر) د 60 کالو څخه د کم عمر لرونکو خلکو کې د COVID-19 واکسين استراژنکا په پرتله غوره گنل کيږي. اما، د COVID-19 استراژنکا واکسين د 60 کالو د کم عمر لرونکو خلکو کې کارول کيدی شي که کوميرناتي (فايزر) شتون ونلري او که چيرې دا شخص د خطرونو او گټو په پوهيدلو پراساس باخبره پريکړه کړي وي. د مرض د خپرېدو په حالاتو کې، د 60 کالو څخه د کم عمر خلک بايد د COVID-19 استراژنکا واکسين په کلکه په پام کې ونيسي که دوی کوميرناتي (فايزر) ته لاسرسی ونلري.

د واکسين خطرونه

د هر بل واکسين په څېر، تاسو ممکن د COVID-19 د کوم واکسين د ترلاسه کولو وروسته يو څه موقتي ضمني اغيزې ولرئ. د استراژنکا COVID-19 واکسين کولو وروسته عامې ضمني په گډون دي: د پېچکاري په ځاي کې خور، ستریا، د سر خور، د عضلاتو خور، تبه او زکام، ډيرې ضمني اغيزې نرمې او لنډمهاله دي، چې د 1 تر 2 ورځو په موده کې له مينځه ځي. د هر درمل يا واکسين په څېر، ممکن نادر او / يا نامالومي ضمني اغيزې شتون ولري.

د وينې گنديدل د وينې د کرويواتو د ټيټدلو سره (thrombosis with thrombocytopenia syndrome (TTS))

د استراژنکا COVID-19 واکسين داسې بڼې چې د وينې گنديدل او د وينې د کرويواتو د ټيټدلو سره (thrombosis with thrombocytopenia syndrome (TTS)) د يوې نادري ضمني اغيزې سره تړاو لري، کوم چې په څو بهرنيو هيوادونو کې يې راپور ورکړل شوي دي.

TTS څه شي دي؟

TTS د وينې گنديدل (thrombosis) او د وينې د کرويواتو ټيټه کچه (Thrombocytopenia) دي، او د واکسين کولو څخه وروسته د شاوخوا 4 تر 42 ورځو کې پېښيږي. د وينې گنديدل د بدن په بيلابيلو برخو کې پېښيدلی شي، لکه د دماغي وينوس ترمبوسس (cerebral venous sinus thrombosis) (د مغز د وينه گنديدل) يا په نس کې (idiopathic splanchnic) د رگ ترمبوسس) پېښيدلی شي.

TTS ډير نادر دی، مگر دا کولی شي خلک خورا ناروغه کړي او د اورېدې مودې معلوليت يا د مرگ لامل هم کيدی شي.

هغه ميکانيزم چې د TTS لامل کيږي په بشپړ ډول مالوم ندي، مگر د هپيرين هڅول شوي د وينې د کرويواتو ټيټه کچه (heparin induced thrombocytopenia or (HIT)) چې د هپيرين درملني لپاره نادر عکس العمل دي.

ايا کومې ډلې د TTS د خطر سره ډيرې مخامخ دي؟

په استرالیا او بهر کې د TTS راپور شوي قضيو کچه په ځوانانو لويانو کې لوړ او په ميرمنو کې خورا عامه بنکاري. اما، قضيه په نارينه او زړو خلکو کې هم راپور شوي دي. دا لا روښانه نده چې ايا ميرمني په لوړ خطر کې دي.

د اوسني مالوماتو پراساس، مور کوم د مخه موجوده طبي شرايط ندي پيژندلي چې د TTS د رامینځته کيدو کې مرسته وکړي يا که دا پېښ شي نو دا به نور هم خراب کړي.

ايا د استراژنکا واکسين په هغو خلکو کې چې په تيرو وختونو کې د وينې گنديدل (blood clots) درلودلي، خوندي دي؟

د کوميرناتي (فايزر) واکسين د هغو خلکو لپاره چې د وينې گنديدلو لاندېني نادر لاملونو څخه يې يو درلودلی وي: د دماغي وينوس سينوس ترومبوسس يا د هپيارين هڅول شوي ترومبوسايټوپينيا (cerebral venous sinus thrombosis, heparin-induced thrombocytopenia) (- induced thrombocytopenia)، (idiopathic splanchnic (mesteneric, portal, splenic)) د رگ ترمبوسس يا د antiphospholipid سندروم د ترومبوسس.

که تاسو په تيرو وختونو کې د وينې گنديدلو نور ډولونه درلودلی وي، لکه د رگ ژور د وينې گنديدل (deep vein thrombosis (DVT)) يا د سرو امبوليزم (pulmonary embolism (PE))، يا که تاسو د وينې د گنديدلو د خطر عوامل لرئ، تاسو لاهم کولی شئ د استراژنکا واکسين ولرئ. هيڅ داسې شواهد شتون نلري چې هغه خلک چې د وينې گنديدلو نور ډولونو پخواني تاريخ ولري د TTS رامینځته کيدو خطر يې ډيروې يا له دې څخه ډير ناروغه کيږي.

هغه خلک چې لاندېني شرايط لري کولی شي د استراژنکا COVID-19 واکسين ترلاسه کړي:

- په عادي ځايونو کې د وينې گنديدل تاريخ ولري
- د گنديدلو ډيروالي چې د معافيت منځگريټوب نلري
- د کورني د وينې گنديدلو تاريخ ولري

- د زره اسکیمیک ناروغي يا د سخته تاريخ ولري
- اوسني يا د تيرو د وینو د کروياتو نیتته کچه ولري
- هغه کسان چې د دیر شدید حساسیت درملنه تر لاسه کوي

د ویني د گنډیدلو عمومي کچه په هغو هیوادونو کې نده پورته شوي چې په پراخه کچه یې د استرازنکا واکسین کارولی دی. د ویني گنډیدل په خلکو کې عموماً پېښیږي، او ټول د ویني گنډیدل چې د استرازنکا COVID-19 وروسته پېښیږي د واکسین له امله نه رامینځته کیږي. که تاسو ته د واکسین کولو وروسته د ویني گنډیدل پېښ شي، نو ستاسو ډاکټر کولی شي د ویني ازمویني ترسره کړي او عامل یې مالوم کړي.

څه پېښیږي که ما د استرازنکا واکسین لومړی دوز کړي وي؟

د هر عمر خلک چې پرته له کوم توپیر څخه او د کوم جدي منفي پېښو پرته د COVID-19 استرازنکا واکسین لومړی دوز یې کړي وي باید د ورته واکسین دوهم دوز تر لاسه کړي. د انگلستان ډاټا دا بڼي چې د TTS خطر د دویم دوز وروسته خورا ټیټ دی، د 22.8 ملیونو کسانو څخه د 44 قضیو چې د استرازنکا COVID-19 واکسین دوهم دوز یې تر لاسه کړي دي راپور یې ورکړل شوي دي. دا په هر ملیون دوهم دوز کې د 1.9 قضیو اټکل دي (د انگلستان د اول دوز د خطر په پرتله په هر ملیون دوز کې د 14.8 قضیو راپور شوي دي).

څوک باید دا واکسین تر لاسه نه کړي

تاسو باید دا واکسین تر لاسه نه کړئ که تاسو دا درلودلي وي:

- انفلیکسس (یو ډول شدید الرجیک (حساسیت) عکس العمل) د واکسین د پخوانی دوز سره
- انفلیکسس د واکسین د هرې ماده سره وروسته له رسیدلو څخه، پشمول د پولیسوربیت 80
- پخواني د کیپیلري لیک سندروم
- TTS پېښېدنه د واکسین د پخواني دوز وروسته
- کومه بله جدي منفي پېښه چې د واکسین پخوانی دوز ته منسوب وي

د واکسین کولو د مخه دا شیان په پام کې ونیسئ

احتیاط

هغه خلک چې ځیني شرایط لري اضافي احتیاط ته اړتیا لري لکه د واکسین وروسته د 30 دقیقو د مشاهده لپاره پاتې کیدل یا د حساسیت د متخصص سره مشوره کول. خپل د واکسین کولو چمتو کونکي ته ووايست که تاسو یې ولرئ:

- د COVID-19 واکسین د پخوانی دوز سره حساسیت یا د واکسین د یوې مادې سره حساسیت
- ډیر شدید حساسیت (anaphylaxis) نورو واکسینونو یا نورو درملو ته. ستاسو چمتو کونکي کولی شي ډاډ تر لاسه کړي چې د COVID-19 واکسینونو سره چې تاسو یې تر لاسه کوئ هغه مادې پکې شتون نلري
- د تکراري انفلیکسس سره تایید شوی ماستوسیتوس چې درملني ته اړتیا لري

که تاسو د ویني بهیدني اختلال ولرئ یا تاسو د ویني د نری کیدلو درمل (anticoagulant) اخلي، خپل د واکسین کولو چمتو کونکي ته ووايست. ستاسو د واکسین چمتو کونکي کولی شي د دي په مالومولو کې مرسته وکړي چې ایا دا به ستاسو لپاره خوندي وي چې په عضله (intramuscular) پیچکاری شي، او د پیچکاری کولو غوره وخت د پریکړې کولو سره مرسته وکړئ.

هغه خلک چې د معافیت ضعیف سیستمونه لري (immunocompromise)

د معافیت د ضعیف سیستم لرونکی خلکو کې هغه کسان شامل دي چې یو طبي حالت ولري یا داسې درمل اخلي چې د دوی دفاعي سیستم ضعیف کوي. دا معافیت د ضعیف سیستم لرونکی خلک، په HIV اخته کسان، د COVID-19 څخه د جدي ناروغي په لور خطر کې دي، په گډون د جدي ناروغي او د مریني په لور خطر کې.

د آسټرالیا حکومت په کلکه سپارښتنه کوي چې د معافیت د ضعیف سیستم لرونکی خلک دي د COVID-19 واکسین تر لاسه کړي. د استرازنکا COVID-19 واکسین د "ژوندي واکسین" په څیر چلند نه کوي. د اډینو ویروس لیژدونکي اصلاح شوی ترڅو داسې ونه شي کړي چې کاپي جوړه کړي او یا نورو حجرو ته خپور شي، او دا نشي کولی د انتان لامل شي. دا د معافیت د ضعیف سیستم لرونکی خلکو کې خوندي دی.

د استرازنکا COVID-19 واکسین لپاره په کلینیکي آزموینو کې هغه خلک شامل نه و چې د معافیت د ضعیف سیستم لرونکی شرایط یې لرل، اما اوس په ټوله نړۍ کې خلک د داسې وضعیت په درلودلو سره واکسین شوي دي. د استرازنکا COVID-19 واکسین یوه کلینیکي آزموینه په لاره اچول شوي ده چې د HIV په ثابتې میکروبوونو اخته خلکو ته ورکړل شوي، چې پایلې یې په څو میاشتو کې تمه کیږي. مور نه پوهیږو چې د استرازنکا COVID-19 واکسین به د معافیت د ضعیف سیستم لرونکی خلکو کې همدمره اغیزناک وي لکه د پاتې نفوس په خلکو کې. امکان لري چې دا ممکن لږ اغیزمن وي، او له همدې امله دا مهم دي چې د مخنیوي نورو اقداماتو ته لکه د واکسین کولو وروسته فزیکي واټن ته دوام ورکړئ.

د نورو مالوماتو د معافیت د ضعیف سیستم واکسین لپاره وگورئ: د معافیت د ضعیف سیستم لرونکی خلکو لپاره د COVID-19 د واکسین د پریکړې لارښونه ([COVID-19 vaccination decision guide for people with immunocompromised](#)).

هغه میرمنې چې امیندواره وي یا شیدې ورکوي

کومیرناتې (فایزر) د 60 کالو څخه کم عمر لرونکې لویانو ته، او هغه میرمنې چې امیندواره وي یا شیدې ورکوي غوره گڼل کیږي. تاسو اړتیا لرئ چې د واکسین کولو وروسته د شیدو ورکول ودرئ. امیندواره میرمنې چې د COVID-19 استراژنکا واکسین لومړی دوز یې ترلاسه کړي وي، کولې شي د دوهم دوز لپاره کومیرناتې یا د COVID-19 استراژنکا واکسین ترلاسه کړي، که څه هم کومیرناتې غوره گڼل کیږي.

د نورو مالوماتو لپاره د امیندوارۍ او شیدو ورکولو کې د واکسین کارولو په اړه وگورئ: د COVID-19 واکسین کولو پریکړې لارښود د میرمنو لپاره چې امیندواره وي، شیدې ورکوي یا د امیندوارۍ پلان لري ([COVID-19 vaccination decision guide for women who are pregnant, breastfeeding or planning pregnancy](#)).

هغه خلک چې د COVID-19 شالید ولري

که تاسو پخوا کله هم COVID-19 درلودلې وي، خپل د واکسین کولو چمتو کونکي ته ووايست. ستاسو چمتو کونکی ممکن د COVID-19 واکسین کولو تر مخه د بیا ښه کیدلو وروسته، تاسو ته تر شپږو میاشتو پورې د انتظار مشوره درکړي. که تاسو د COVID-19 ناروغی لرئ، نو د خپل معالج ډاکټر سره د واکسین کولو د غوره وخت په اړه خبرې وکړئ.

د COVID-19 واکسین دواړه قسمونه (براندونه) په هغه خلکو کې کارول کېدای شي چې د COVID-19 شالید ولري.

د استراژنکا COVID-19 واکسین او ماشومان

د استراژنکا COVID-19 واکسین یوازې د 18 کلونو یا ډیر عمر لرونکي خلکو کې د کارونې لپاره په موقته توګه تصویب شوی، او ځوانانو ته نشي ورکول کېدای. د COVID-19 خطر په ځانګړي ډول د شیدې ناروغۍ په ماشومانو کې د ځوانانو او لویانو په پرتله لږ دی.

د واکسین خونديتوب او د منفي پېښو راپور ورکول

د درملنې د توکو اداره (Therapeutic Goods Administration (TGA)) په آسټرالیا کې ټول واکسینونه ارزوي. دا ډاډ ورکوي چې د واکسین لپاره د تصویب لپاره دا خوندي، مؤثره او خورا د لوړ کیفیت په معیار تولید شوی. د COVID-19 واکسینونو تصویب لپاره د پروسي تفصیل د TGA ویب پاڼه [TGA website](#) کې شتون لري.

د COVID-19 واکسینونو خونديتوب به د COVID-19 واکسین کولو د پروګرام په موده کې څارل کیږي. شکمني ضمني اغیزې ستاسو د واکسین چمتو کونکي یا نور روغتیايي مسلکي کارکوونکو ته یې راپور ورکول کېدای شي. بیا به دوی ستاسو په استازیتوب ستاسو ایالت یا د سیمې روغتیايي څانګې یا مستقیم د درملنې توکو ادارې (TGA) ته رسمي راپور چمتو کړي.

که تاسو غواړئ چې راپور یې پخپله ورکړئ، نو مهرباني وکړئ د [TGA website](#) د مالوماتو لپاره د COVID-19 واکسینونو سره د شکمنو ضمني اغیزو د راپور ورکولو د څرنګوالي لپاره لیدنه وکړئ.